עין משפמ

נר מצוה םם א מיי' פ"ב מהל' אישות הל' ג טור

ש"ע יו"ד סימן רלד סעיף

:מ בהג"ה

ל ב מיי פ״ב מהל׳ נערה הל׳ טו סמג עשין נד

מור אה"ע סימן קעו:

עא ג מייי שם הלי טו: עב ד מייי פי״א מהלי

לאוין רמב טוש"ע י"ד סיי

רלד סעיף ה:

עג ה מיי׳ פ״ב מהלכות

נד טוש"ע אה"ע סי" קעז

:סעיף עד ו מיי פ״ח שם הלי ג

:טוש״ע שם סעי׳ ד

מעיף ג: עה ז מיי׳ שם

נערה הל' ז סמג עשין

סמג שם טוש"ע שם

נדרים הלי ט סמג

מסורת הש"ם

ל) יבמות יב: ק: נדה מה.נדרים לה: [תוספתא נדהפ"ב], 3) קדושין עט. נדה מה. ג) נדרים מו: עד: יבמות כט: לקמן מו: קדושין ד., ד) לקמן מב., ה) ולעיל כט:ז. ו) ב"ה נט. ע"ש, ז) [דף טו:], ה) [דף לח:], ט) [דברים כב], י) ושמות כבו. כ) ועי׳ תום׳ יבמות יב: ותוס' נדה יג.], יבמות ינ: ותוס' נדה יג.], () [ועי' תוס' נדה סה. ד"ה וכ"ת כו' מיישבין הגירסא],

חורה אור השלח ו. שֹמֵר פָּתָאיִם יִיָּ דַּלוֹתִי . תהלים קטז ו

2. וְנָתַן הָאִישׁ הַשׁׁכֵב. עִמָּה לְאֲבִי הַנְּעֵרָ 2. וְטָנֵן הָאִישׁ נִישּׁבֵּב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרְ הַמִּשִּׁים כְּסֶף וְלוֹ תִּהְיֶה בְּבִּישָׁ בּ בְּשֶׁרְ יְלִּי יִנְּיְטֶּׁר לְאִ יוּבֵל שַׁלְּחָהּ בָּל וְמָיוּ: דברים כב כט זְמָיוּ: דברים כב כט

תום' ד"ה שלש וכו' ראע"פ שאינה מצווה על פריה ורביה. עי' סנהלריו

גליון הש"ם

הוהות הר"ח

רש"י ד"ה שמא יעשה (א) עוברה וכו' לורת השני. נ"ב יתוספות פרק המפלת הביה בשם רש"י שולד אחרו מחווד ניבר הראשונה ע"ש בד"ה קמ"ל בדף כה מיהו ביבמות דף כתב רש"י ז"ל דוחק האחד את חברו ופוחת לורתו משמע דלפעמים הראשון גובר ולפעמים השני גובר ופעם פי' כך ופעם פי׳ כך ואין כאן טעות: (כך הגי׳ בדפ״ר):

מוסף רש"י

במוד. משמשות תשמיש כשהן משמשות, כדי שלא יתעברו (יבמות ושם ק:) או: תקנתן לשמש במוך שלא יתעכרו (נדה מה.). שמא תעשה עוברה סנדל. ולד שחין לו לורת פניס וקיימא לן במסכת נדה ולד, משל לאדם שסטר את חבירו והחזיר לורתו לאחוריו, דכשהיא מעוברת יחוזכת ומתעברת דוחק האחד אם חביכו ופוחם לורמו (יבמות יב: וכעי"ז שם ק:) לו: כשמתעגרת חאומים פנומים שאחד מחונים פענים שחת דוחק את חבירו ופוחת את צורתו כדאמרינן אין סנדל שלין עמו ולד (נדה מה.). שמא תגמול את בנה. אם תתעבר תהא לריכה לגמול את בנה מלהניק, כמו (בראשית כא) ויגמל, לשון הבדלה (יבמות יב:) תפריש את בנה מלהניק עינורה (נדה ואיזוהי קטנה. שמתעברת ומתה וירחוח ק:) הראויה להתעבר ולמות (שם יב:). פחות מיכן. אינה לריכה לשמש במוך, לא תתעבר, על כן. אם תתעבר לא (נדה מה. וכעי״ז (ב:). אין בין לבגרות אלא יב:). אין לבגרות

ומי מעברה. בקטנות או בנערות כשהיא בת קנס שתלד בנערות: משמשות במוך. מותר להן לשמש במוך ואינן כמשחיתות זרע: שמה יעשה עוברה סנדל. שחם תתעבר עובר שני פוחת השני חת

> מפני שהחלב נעכר כשמתעברת ואינו טוב ליונק ותלטרך להעתיקו משדים וימות: פחות מכחן. מבת חחת עשרה שנה משמשת כדרכה לפי שלא תתעבר: ויתר על כן. על בת שתים עשרה שנה משמשת כדרכה שחם מתעבר לא ממות. אלמא בהטנות לא מיעברא שיבא לכלל לידה דהא ותמות קתני: וכי תימא. מבת שתים עשרה ויום אחד שהגיעו ימי הנעורים נתעברה וילדה בנערות ומתה בנערות הא נמי ליתא דאמר שמואל אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים משחבים שחי שטרות הוים נטרה באותן שתביא משתים עשרה שנה והלאה ומשתביאם עד שתבגור ששה חדשים ותו לא. ומתניתא דהתני מבת שתים עשרה ואילך אי מעברא לא מתה במביחה שתי שערות הודם שתתעבר קאמר אבל כל זמן שלא הביאה הטנה היא. והאי דנקט מנין שנים משום דבבליר משתים עשרה ויום אחד אפילו הביאה שערות אינו אלא שומא כדאמרינן במסכת נדה [מו.] ובקדושין : ופקע אב. פקעה תביעת אב חכה הלה במה שבידו שאין בעל דינו קיים וקנם לאו ממון הוא להורישו לאביה בתורת ירושה כל כמה דלא גבתיה: או אין בגר בקבר. לאפקועי תביעת אב: מר בר רב אשי. לא בעי לה בעיא דרבא משום בגר בהבר אלא אם מתה בנערותה מי פקעה כי בגרות דמחיים או לא. ולהאי לישנא דמר בר רב אשי אליבא דרבא אמרו לעילי מילתא דפשיטא ליה לאביי מיבעיא ליה לרבא דאילו ללישנא המא מפשט פשיטא ליה לרבא דמיתה לא מפקעא ודלא כאביי כל זמן שלא בגרה וכי קא מיבעיא ליה בבגר בחבר המבעיא ליה אבל במיתה כל זמו שלא בגרה פליג אדאביי ואמר לא מפקעא וחייב: מיתה עושה בגרות. עושה דין בגרות דמפקעה כח הב כי בגרות: מהו. מי הוי לאביה או לעצמה: בגרות מוליחה מרשות חב. דלה מצינו שזיכתה לו תורה בבתו אלא מכר בקטנות ושאר שבח כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות כדילפינן בפרק נערה (לקמן דף מו:) אבל בבגרות לא אשכחן וכיון דלא זיכתה לו תורה אנן מהיכא תיתי לן לוכותו בשלה: ונישואין מוליאין מרשות אב. כדאשכחן בהפרת נדרים דכל זמן דלא ניסת אביה מיפר ומשניסת אין יכול להפר: בא עליה. כשהיא נערה

ובגרה: לעלמה. דכתיבש ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה אם נערה היא בשעת נתינה: אביה ובעלה. ואינו מופר עד שיפרו שניהס: מתנר' נושת ופגם. במתני' לקמן [מ.] מפרש להו: האונם נותן מיד. לאביה אע"פ שכונסה: לכשיוליא. בגמרא [ע"ב] פריך אטו אשתו היא ומפרש לה לכשלא יכנום דאם כנסה אינו נותן קנס כדכתיבי מהר ימהרנה לו ואם מאן ימאן וגו' כסף ישקול אבל אונס כתיב ונתן חמשים כסף ולו תהיה לאשה: שותה בעלילו. בכלי שבחר לו לשתות בו כלומר על כרחו ישאנה כדכתיב לא יוכל לשלחה (דברים כב): גבל'

שמופה

שלש נשים משמשות במוך. פי׳ נקונטרס מותרות לשמש נמוך אע"ג דשאר נשים אסורות משום השחתת זרע ואין נראה

אלו נערות פרק שלישי כתובות

ומי מעברא והתני רב ביבי קמיה דרב נחמז

שלש נשים משמשות במוך אלו הן קטנה 🕫

ומעוברת ומניקה קטנה שמא תתעבר ותמות

מעוברת שמא תעשה עוברה סנדל מניקה

שמא תגמול את בנה ואיזוהי קטנה מבת

אחת עשרה שנה ויום אחד עד שתים עשרה

שנה ויום אחד פחות מיכן ויתר על כן

משמשת כדרכה והולכת דברי ר"מ וחכמים

אומרים אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה

והולכת ומן השמים ירחמו משום שנאמר

שומר פתאים ה' וכי תימא דאיעברא כשהיא

נערה ואולידה כשהיא נערה ובשיתא ירחי

מי קא ילדה והאמר שמואל יאין בין

נערות לבגרות אלא ששה חדשים וכי תימא

בציר הוא דליכא הא מפי איכא הא אלא

קאמר אלא הכי קמיבעיא ליה יש בגר בקבר

ופקע אב או דלמא אין בגר בקבר ולא פקע

אב מר בר רב אשי בעי לה הכי מיתה עושה

בגרות או אין עושה בגרות תיקו בעי מיניה

רבא מאביי בא עליה ונתארסה מהו א"ל ימי

כתיב ונתן לאבי הנערה אשר לא ארוםה

ולמעמיך הא דתניא בא עליה ונשאת

לעצמה מי כתיב ונתן לאבי הנערה אשר לא

נשואה הכי השתא התם הואיל ובגרות

מוציאה מרשות אב ונישואין מוציאין מרשות

אב מה בגרות בא עליה ובגרה לעצמה אף

נישואין בא עליה ונשאת לעצמה אלא

אירוםין מי קא מפקי מרשותא דאב לגמרי הא

תנן בינערה המאורסה אביה ובעלה מפירין

לה נדריה: **בותני'** סיהמפתה נותן שלשה

דברים והאונם ארבעה המפתה נותן בושת

ופגם וקנם מוסיף עליו אונם שנותן את הצער

מה בין אונם למפתה האונם נותן את הצער

והמפתה אינו נותן את הצער האונם נותן

מיד והמפתה לכשיוציא האונם שותה

בעציצו והמפתה אם רצה להוציא מוציא

יכיצד שותה בעציצו אפילו היא חיגרת אפי'

היא סומא ואפילו היא מוכת שחין ינמצא

בה דבר ערוה או שאינה ראויה לבא בישראל

אינו רשאי לקיימה שנאמר מיולו תהיה לאשה

אשה הראויה לו: גמ' צער דמאי אמר אבוה

דשמואל צער שחבמה על גבי קרקע מתקיף

לה רבי זירא אלא מעתה חבטה על גבי

שיראין הכי נמי דפמור וכי תימא הכי נמי

והתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום רבי

שמעון יאונם אינו משלם את הצער מפני

לר״ת סדהא קטנה ואילונית מותר לשמש בהדייהו ולא הוי השחתת לורת (A) הראשון ודומה לקנדל שהוא דג שבים: שמא **הגמול את בנה.** זרע כיון שהוא דרך תשמיש ומפרש ר"ת משמשות לריכות לשמש

במוך אחר תשמיש ועלה טובה קמ"ל ולר"י נראה לקיים פי' הקונט' דבריש נדה (דף ג.) משמע שהמוך הוא במעיה כל שעה והוי כמשמש על האבנים ועל העלים ולא דמי למשמש קטנה ואילונית ועוד אפילו היתה נותנת מוך אחר תשמיש אסורה °דאף על פי שאינה מצווה על פריה ורביה מ"מ אסורה היא להשחית זרע כדמשמע בנדה (דף יג.) דתנן כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחת באנשים תיקלך ומפרש בגמרא משום דנשים לאו בנות הרגשה נינהו משמע דאם היו בנום הרגשה הוו אחירי ויש לדחות דלאו בנות איסור הרגשה נינהו קאמר: **ובי** תימא בציר הוא בו' והא בלבד קאמר. נקונטרס (בקדושין דף עט.) ל"ג ליה דבלחו בלבד משמע טפי לאט: בא עליה ונתארסה מהו. לרבי עקיבא דמתני׳ הא מיבעיא ליה דאמר נתארסה ונתגרשה קנסה לעלמה דמי אמרינן כיון שינחה מרשות החב לענין קנס יהא קנסה לעצמה או דלמא כיון דלענין שאר מילי לא נפקא מרשות האב יהא קנסה לאביה אבל לרבי עקיבא דברייתא פשיטא דקנסה לאביה ולר' יוסי הגלילי נהי דאמר אין לה קנס נמי לא מיבעיא ליה דהא דאין לה קנס לאו משום מיפק מרשותא דאב היא אלא גזירת הכתוב הוא דאין לה קנס ולא נפקא באירוסין כלל מרשות אביה דאב זכאי בקדושיה ובמעשה ידיה אע"ג דנתארסה והא דקא בעי לה סתם ולא קאמר לרבי עקיבא בהדיא מהו משום דהלכה כר׳ עקיבא מחבירו: הואיל ונישואין מוציאין מרשות

אב. פי׳ בקונט׳ דילפינן מהפרת נדרים ואע"ג דקי"ל דממונא מאיסורא לא ילפינן ה"מ לאוקמה ברשות אב הוא דלא ילפינן ממונא מאיסורא אבל לאפוקי מרשות אב ילפינן שפיר מהפרת נדרים דבסברא מועטת יש להוליאה מרשות אב ור"י ב"ר אברהם פי' כיון דגלי לן קרא דלאוקמה ברשות אב איסורא וממונא שוין ה״ה לאפוקה ש [ור״י מפרש דנישוחין מוליחין מרשות חב מדדרשינן איש אמו ואביו מיראו איש סיפק כו' אשה אין סיפק בידה לעשות ולא נהירא דמעשה ידיה אינו לבעל מן התורה]: בוה בוגרת בא עליה ובגרה לעצמה. פירוש דהח

מלינו בוגרת שיולחה מרשות חב לענין

ממון וקשה דה"נ נישואין מוליאין מרשות אב לענין ממון ואמאי לריך למילף מבוגרת ונראה דבא עליה ובגרה לעלמה נפקא לן מונתן לאבי הנערה דדרשינן לאבי הנערה ולא לאבי בוגרת:

שמופה

דמאי. קשה לר"י דמאי קא מיבעיא ליה וכי לא ידע הש"ם שיש לער גדול לבתולה בביאה ראשונה וכמה קטנות חולות מזה וכ"ת דמאותו לער פשיטא ליה להש"ם דפטור שהרי סופה להלטער בכך תחת בעלה והא איכא כמה תנאי בהכונס (ב"ק דף נט. ושם) דלא חיישי לכחש גופנא פירוש דבר שסופו להיות כן ונראה לר"י דלער בעילה משום תאות תשמיש אינו בא בשעת

חשמיש אלא אחר כך וכל לער החבלה דמחייב היינו אותו לער הבא לו בשעת חבלה אבל מה שבא לו אחר כך מיפטר דגרמא בעלמא הוא הלכך בעי צער דמאי ורשב״א מפרש דפשיטא דצער של בחולים ליכא למימר דע״כ חנא דמתני׳ חייש לכחש גופנא מדמפתה פטור:

תוםפות רי"ד תניא בא עליה ונשאת לעצמה הואיל ובגרות מוציאה מרשות אב. פי׳ מוציאה מושות אב. פיי שלא מצינו שזכתה לו תורה בבתו אלא מכר שבח בקטנותה ושאר ממון כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות כדילפי׳ לקמן בפ׳ נערה ונשואין נמי מוציאין מרשות אב. פירוש כדאשכחן . בהפרת נדרים דכ״ז שלא ומשנשאת אין יכול להפר. מה בוגרת בא עלי׳ ובגרה השוכב עמה לאבי הנערה. אם היא נערה בשעת ונשאת לעצמה: מתני' המפתה נותן ג' דברים והאונס ד' המפתה נותן בושת ופגם וקנס מוסיף . טליו אוום שווחז אם הצער מה בין אונס למפתה האונס נותן את הצער והמפתה אין נותן את הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא האונס שותה בעציצו. פי' בכלי שבחר לו לשתות בו כלומר ע״כ ישאנה דכתיב לא יוכל לשלחה כל ימיו מוציא. פי׳ האונס נותן מיד י ואע"פ שכונסה שנאמר לאבי הנערה חמשים כסף . ולו תהיה לאשה. ודרשי

ששה חדשים. כשהביאה סימני נעכות אינה שוהה להיות בוגרת אלא ששה חדשים, ופעמים שהיא ממהרת לבגור וסימניה ניכרים בדדיה כדתנן במסכת נדה (מו.) פגה בוחל וצמל (קדושין עש). גערה המארסה. להכי נקט נערה דדוקא נערה שהיא ברשות אביה דכתיב בנעוריה בית אביה (נדרי